

Scenariometodikk som verktøy i samfunnsplanlegging

Øystein Berge,

Samfunnsøkonom Asplan Viak

27. Mars 2023

Jeg skal si noe om:

- Hvorfor er dette relevant nå?
- Hva er galt med dagens metode for vurdering av NTP-prosjektene?
- Hva kan scenariometodikk tilføre?
  - Eksempel KVV Nord-Norge

De store kriser tid

- Klimakrise
- Naturkrise
- Pandemi
- Inflasjon
- Krig
- Energi
- Global maktforskyvning
- Ulikhet
- Eldrebølgen

Hva er galt med dagens metodikk?

Modeller

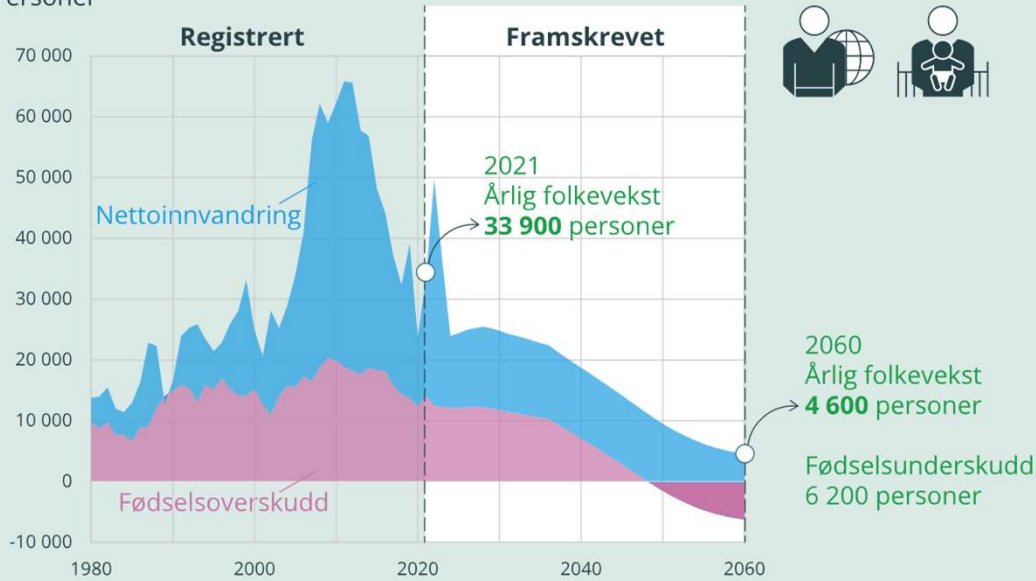
- Modeller baserer seg på erfaringsbaserte forutsetninger
  - Om adferd
  - Om reisemønster og verdisetting
- Benytter framskrivinger som har tilsvarende utfordringer
- Matematiske framskrivinger vil ikke treffe når det skjer brudd i samfunnsutviklingen

Hva bidrar mest til befolkningsveksten?

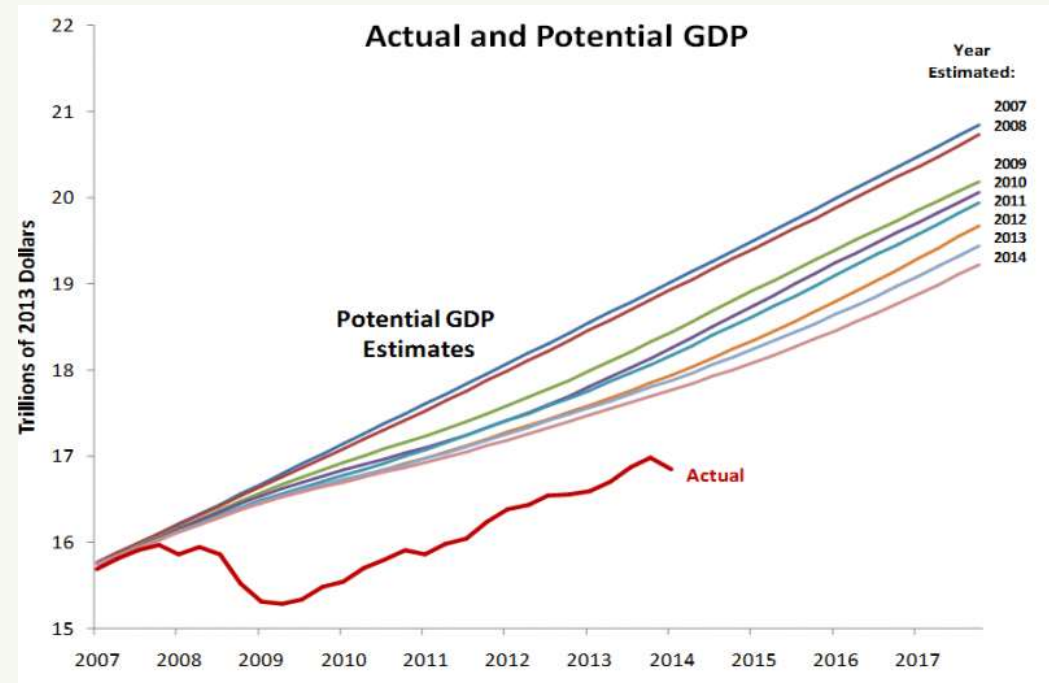
Befolkningsvekst, nettoinnvandring og fødselsoverskudd.

Hovedalternativet (MMM)

Personer

Kilde: www.ssb.no/folkfram

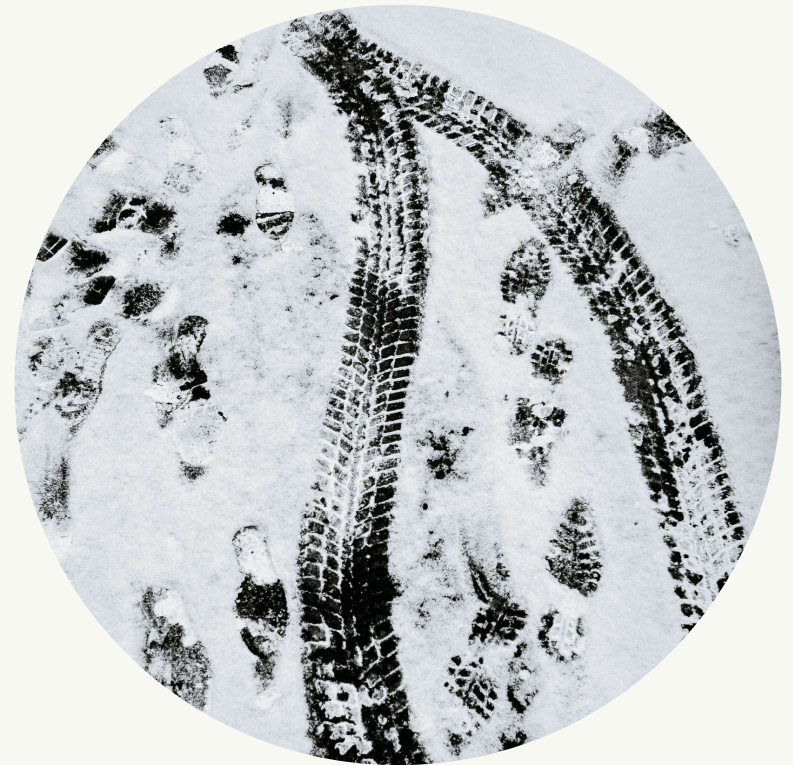
Scenariometodikk som verktøy

KVU Nord-Norge

OPPDRAG: Fremtidens transportsystem i Nord-Norge

- ✓ Scenarier for å tenke lange tanker om transportsystemet i Nord-Norge (2060)
- ✓ Prosess for å tenke åpent, helhetlig og konstruktivt om konseptvalg
- ✓ Prosess med 35 ressurspersoner + 15 dybdeintervjuer

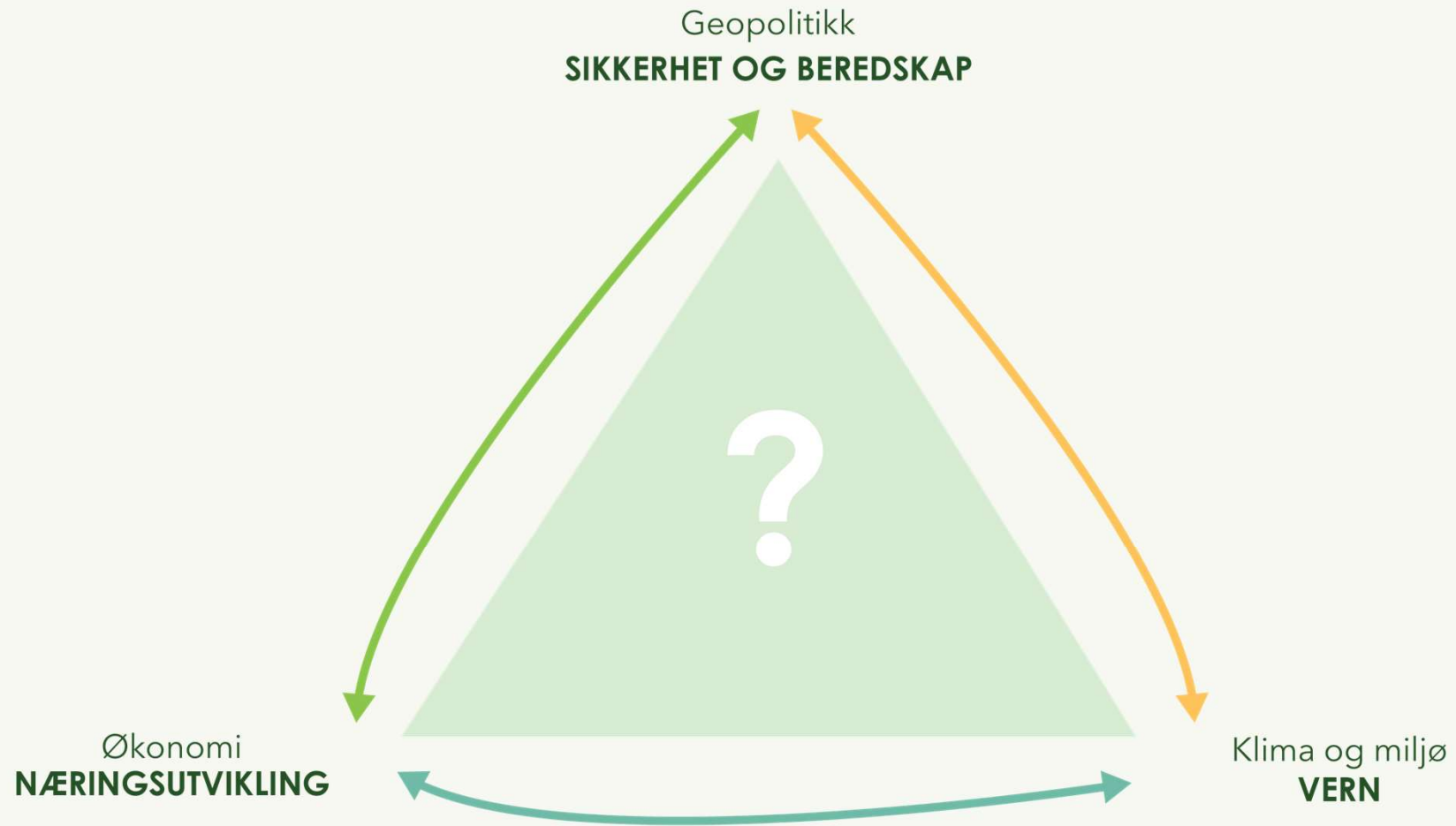

Kilde: Pexels.com, fotograf: Plato Terentev

Kort om metodikken

- Foresight-metodikk
- Dybdeintervjuer og 3 verksteder med kjernegruppe
- Identifisering av
  - **Tunge Trender**
  - **Drivkrefter**
  - **Black swans**
- Utvikle scenarioene
- Vurdere konseptene i KVV Nord-Norge opp mot scenarioene

BASTION NORD

KLONDIKE

SISTE
VILLMARK

BASTION NORD

Dette er historien om en turbulent, uforutsigbar verden der EU presser på for europeisk selvforsyning og utnyttelse av mineraler og andre råvarer. I 2060 er sikkerhet og beredskap i nord ekstra viktig, og behovet for transport av varer og personer til og fra Nord-Norge har økt kraftig.

Kilde: Forsvaret

KLONDIKE

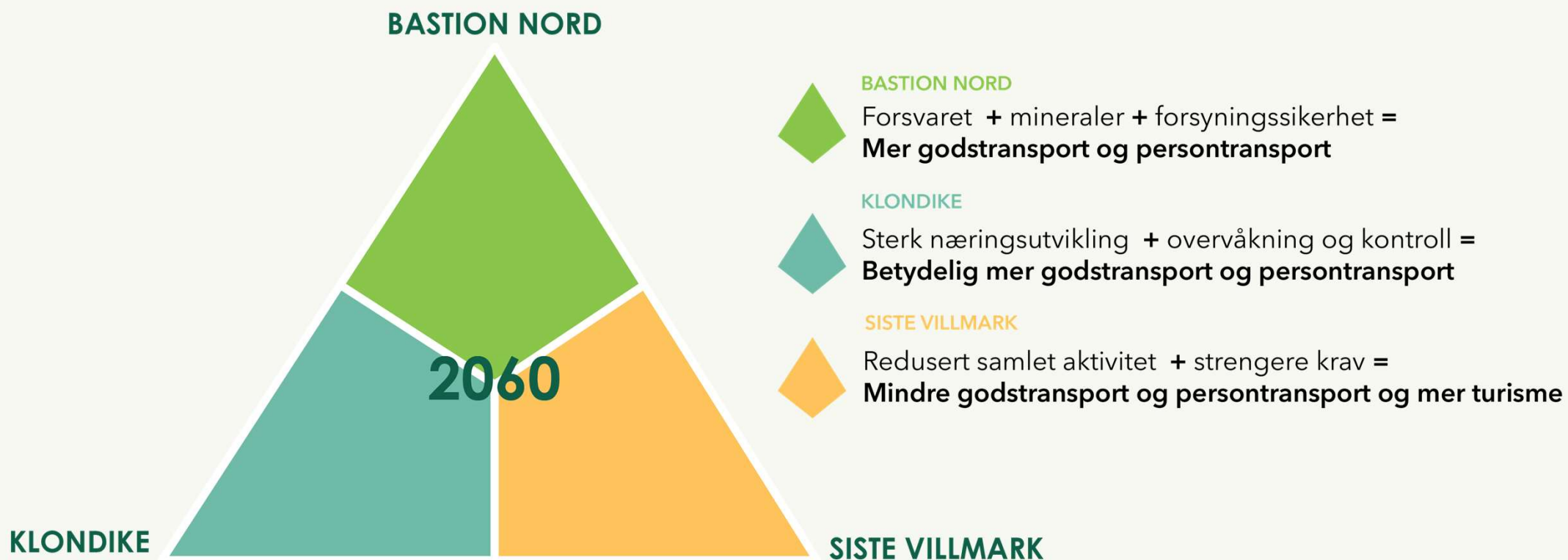
Dette er historien om en rivende og ofte uoversiktlig og ukontrollert næringsutvikling i Nord-Norge, drevet av behovet for energi og sjømat. I 2060 er isen på Nordpolen for lengst borte, og Nord-Norge fungerer som et brohode for eksport til kontinentet.

SISTE VILLMARK

Dette er historien om hvordan klimaendringer, urbefolkningens kamp for kulturarven og et voksende ønske om å bevare gjenværende urørt natur demper utnyttelsen av naturressursene i nord. I 2060 er behovet for transport i Nord-Norge forholdsvis begrenset, bortsett fra innenfor reiseliv.

Takk for meg!

[Sluttrapport Scenarioer KVV Nord-Norge](#)